

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.B.C. SKUNDO**

2025 m. rugsėjo 4 d. Nr. S-2025/148 (7-2025/107)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Kristinos Jakštienės (pranešėja) ir Raimondos Juodkaitės, išnagrinėjo A.B.C. (toliau – Pareiškėja) 2025-07-21 skundą (toliau – 2025-07-21 skundas) dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-07-01 sprendimo „Grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas“ Nr. 331-585902. Pareiškėjos atstovas D.C. 2025-08-12 dalyvavo Komisijos posėdyje. Inspekcijos atstovas A.A. posėdyje dalyvavo nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Komisija, išnagrinėjusi Pareiškėjos 2025-04-15 skundą dėl Inspekcijos 2025-03-27 sprendimo „Grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas“ Nr. 331-330928, savo 2025-05-29 sprendimu S-2025/94 (7-2025/60) nusprendė panaikinti Inspekcijos 2025-03-27 sprendimo „Grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas“ Nr. 331-330928 dalį, kuria nuspręsta negrąžinti Pareiškėjai 297,53 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) ir perduoti Pareiškėjos 2025-03-21 prašymą grąžinti 297,53 Eur GPM permoką Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Inspekcija, pakartotinai išnagrinėjusi Pareiškėjos 2025-03-21 prašymą grąžinti GPM permoką, priėmė Sprendimą. Pareiškėja, nesutinka su Inspekcijos Sprendimo išvadamis:

Dėl GPM permokų už 2022 m. ir 2023 m. (107,44 Eur suma).

Pareiškėja 2025-07-21 skunde nurodo, kad Inspekcija Sprendime iš esmės atkartojo pirminio sprendimo nuostatas, t. y., kad GPM permoka už 2022 m. (91 Eur suma) ir už 2023 m. (16,44 Eur suma) bus grąžinta tik patikslinus Metinę gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją (forma GPM311) (toliau – Deklaracija) už 2021 m. Pareiškėja pažymi, kad Inspekcija nenurodė tokio vertinimo teisinio pagrindo, t. y. konkretaus teisės akto, kuriuo remiasi Inspekcija, susiedama GPM permokos sumos už 2022 m. (91Eur) ir už 2023 m. (16,44 Eur) grąžinimą su Deklaracijos už 2021 m. patikslinimu. Pareiškėja akcentuoja, kad GPM permokos už 2024 m. faktinis grąžinimas į jos banko sąskaitą parodė, kad Inspekcija neturi teisinio ir faktinio pagrindo negrąžinti GPM permokos už 2022 m. ir už 2023 m.

Pareiškėja tvirtina, kad neturi mokesčių ar kitų įmokų nepriemokų, todėl iš skundžiamo Inspekcijos Sprendimo akivaizdu, kad Inspekcija, negrąžindama GPM permokų už 2022 m. (91 Eur sumos) ir už 2023 m. (16,44 Eur sumos) ir atskirai dėl jų negrąžinimo nepasisakydama bei nepateikdama 2025-05-06 Komisijos posėdžio metu prašytos informacijos dėl nepriemokų, o

vien tik referuodama į Deklaracijos už 2021 m. patikslinimą, minimoje dalyje visiškai neįgyvendino Komisijos įpareigojimų.

Pareiškėjos teigimu, ginčas iš esmės yra dėl GPM permokos už 2021 m. dydžio, bet ne dėl nepriemokos, todėl atitinkamai Sprendimo dalis dėl GPM permokos 107,44 Eur sumos (atitinkamai 91 Eur sumos už 2022 m. ir 16,44 Eur sumos už 2023 m.) yra neteisėta ir naikintina.

Dėl GPM permokos už 2021 m. (190,09 Eur suma)

Pareiškėja nurodo, kad Inspekcija Sprendime kaip pagrindą negrąžinti GPM permokos už 2021 m. nurodė draudimo bendrovės pateiktą informaciją (duomenis), t. y. tai, kad draudimo bendrovė nepateikė duomenų, jog 2021 m. Pareiškėja mokėjo gyvybės draudimo įmokas sutuoktinio D.C. (toliau – Pareiškėjos sutuoktinis) naudai.

Pareiškėjos teigimu, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (toliau – GPMĮ) nenustatytas kvalifikuojantis požymis, t. y. draudimo bendrovių informacija (duomenys) konkrečios lengvatos pritaikymui ar netaikymui. Draudimo ir / ar kitų trečiųjų šalių teikiama informacija Inspekcijai yra tik vienas iš įrodymų, nustatant faktinę situaciją, todėl tokia informacija negali būti naudojama kaip vienintelis įrodymas. Konkrečiu atveju būtina vertinti ir kitas faktines aplinkybes, kurios reikšmingos GPMĮ ir Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) taikymo tikslais. Visų pirma, būtina išsamiai įvertinti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) trečios knygos nuostatų dėl sutuoktinių po santuokos sudarymo įgyto turto naudojimo sąlygas ir apribojimus konkrečiu atveju.

Pareiškėja nurodo, kad, jos nuomone, yra svarbios aplinkybės, kurių Inspekcija netyrė, t. y. įskaitant bet neapsiribojant, visų pirma, dėl pinigų, panaudotų mokėjimui, kilmės, dėl to, kokiomis sąlygomis sutuoktiniai valdo konkretų (finansinį) turtą, kuris buvo panaudotas konkrečiai įmokai, kokios yra nustatytos disponavo turtu, įskaitant finansinėmis-piniginėmis lėšomis, sąlygos tarp sutuoktinių, ar yra tarp sutuoktinių sutartis, nustatanti turto naudojimą ir disponavimą, ar yra kitų specifinių sąlygų ir pan. Atsižvelgiant į tai, kad Inspekcija visų pirmiau paminėtų aplinkybių netyrė, o formaliai apsiriboję vien tik iš draudimo bendrovės gauta informacija, Inspekcijos Sprendimo dalis dėl GPM permokos 190,09 Eur sumos (už 2021 m.) yra neišsami, atlikta formaliai, todėl neteisėta ir naikintina.

Pareiškėjos vertinimu, Inspekcija, siekdama priimti pagrįstą ir teisėtą sprendimą dėl GPM permokos už 2021 m. (ne)grąžinimo (190,09 Eur suma), turėtų iš naujo įvertinti konkrečias faktines aplinkybes (kaip paaiškinta pirmiau) ir dėl konkrečių aplinkybių taikymo argumentuotai pasisakyti Sprendime.

Pareiškėja prašo pakeisti Inspekcijos Sprendimą:

1. Sprendimo dalį dėl 16,44Eur GPM permokos sumos pagal pateiktą aktualią Deklaraciją už 2023 m. mokestinį laikotarpį ir 91 Eur GPM permokos sumos pagal pateiktą aktualią Deklaraciją už 2022 m. mokestinį laikotarpį panaikinti bei priimti naują sprendimą – bendrą 107,44 Eur sumą grąžinti į Pareiškėjos banko sąskaitą.

2. Sprendimo dalį dėl 190,09 Eur GPM permokos už 2021 m. panaikinti bei skundą šioje dalyje grąžinti Inspekcijai nagrinėti iš naujo bei priimti naują sprendimą.

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 (toliau – Taisyklės), išnaginėjusi Pareiškėjos 2025-03-21 prašymą grąžinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40) GES-318263, Sprendimu nusprendė negrąžinti (neįskaityti) 736,52 Eur sumos. Inspekcija nurodė, kad:

1) 438,99 Eur suma negrąžinama todėl, kad Inspekcijos administruojamų mokesčių ir su jais susijusių sumų ir (ar) kitų įmokų, privalomų sumokėti į Inspekcijos biudžeto pajamų

surenkamąsias sąskaitas, apskaitoje nėra permokos (skirtumo). Permoka grąžinta 2021-06-08, pagal pateiktą 2020 m. Deklaraciją.

2) 297,53 Eur GPM permoka negražinama. Nurodoma, kad GPM permoka grąžinama, vadovaujantis MAĮ 87 straipsnio 7 dalyje nurodyta tvarka. Papildomai Prašymas grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas, kurio forma FR0781 patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 „Dėl mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo)“, neteikiamas, nes mokėjimo prievolės dokumente yra numatytas prašymas grąžinti mokesčio apskaičiavimo dokumente apskaičiuotą permoką.

Sprendime nurodyti ir papildomi tokio sprendimo priėmimo motyvai. Inspekcija nurodė, kad negražinama 297,53 Eur GPM permoka yra deklaruota 2021 m. (190,09 Eur), 2022 m. (91 Eur), 2023 m. (16,44 Eur) Deklaracijose. 2022-04-22 pateikta Deklaracija už 2021 m. mokestinį laikotarpį turi neatitikimų t. y. deklaruota už kitą asmenį sumokėta gyvybės draudimo išlaidų suma, kurios negalima įtraukti į deklaraciją. Pagal GPMĮ 21 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustatyta mokesčio lengvata gali pasinaudoti tas nuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris patyrė išlaidas t. y. kuris mokėjo gyvybės draudimo įmokas. Draudimo bendrovė nepateikė duomenų apie tai, kad 2021 m. Pareiškėja mokėjo gyvybės draudimo įmokas sutuoktinio naudai.

Inspekcija nurodė, kad vadovaujantis MAĮ 87 straipsnio 6 dalimi, Pareiškėja informuota 2022-06-08 informaciniu pranešimu Nr. 9.51-467-90489 bei 2022-06-23 informaciniu pranešimu Nr. 9.51-467-97014 apie 2021 m. Deklaracijoje esamus neatitikimus. Inspekcija 2022-12-09 raštu „Dėl informacijos pateikimo“ paaiškino GPM negražinimo priežastis už 2021 m. mokestinį laikotarpį. Elektroninio deklaravimo sistemoje dėl nustatytų neatitikimų pateiktose 2022 ir 2023 m. Deklaracijose patalpinti ir 2023-04-14 bei 2024-04-16 siųsti pranešimai dėl nepatiksintos 2021 m. mokestinio laikotarpio Deklaracijos. Patikslinus 2021 m. Deklaraciją, t. y. pašalinus iš G dalies deklaruotą 690 Eur gyvybės draudimo išlaidų sumą bei įskaičius tuo metu turimas mokestines prievoles, GPM permoka bus grąžinta pagal pateiktas 2021 m., 2022 m. ir 2023 m. Deklaracijas.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos 2025-07-21 skundas iš dalies tenkintinas. Inspekcijos Sprendimo dalis, kuria nuspręsta negražinti Pareiškėjai 190,09 Eur GPM permokos už 2021 m. mokestinį laikotarpį, tvirtintina, o Inspekcijos Sprendimo dalis, kuria nuspręsta negražinti Pareiškėjai 107,44 Eur GPM permokos už 2022 m. ir 2023 m. mokestinius laikotarpius, naikintina.

Byloje nustatyta, kad Pareiškėja Inspekcijai pateikė: 1) Deklaraciją už 2020 m. mokestinį laikotarpį, kurioje deklaravo 438,99 Eur grąžintino GPM (pateikta 2021-04-25); 2) Deklaraciją už 2021 m. mokestinį laikotarpį, kurioje deklaravo 690 Eur gyvybės draudimo įmokų išlaidų ir 190,09 Eur grąžintino GPM (pateikta 2022-04-22); 3) Deklaraciją už 2022 m. mokestinį laikotarpį, kurioje deklaravo 91 Eur grąžintino GPM (pateikta 2023-04-07); 4) Deklaraciją už 2023 m. mokestinį laikotarpį, kurioje deklaravo 16,44 Eur grąžintino GPM (pateikta 2024-04-14).

Ginčas tarp Pareiškėjos ir Inspekcijos kilo dėl Inspekcijos Sprendimo dalies, kuria nuspręsta negražinti Pareiškėjai 297,53 Eur GPM permokos, deklaruotos 2021 m., 2022 m. ir 2023 m. mokestinių laikotarpių Deklaracijose.

Pareiškėja nesutinka su Inspekcijos Sprendimu. Pareiškėja prašo Sprendimo dalį dėl negražintos 190,09 Eur GPM permokos už 2021 m., panaikinti bei skundą šioje dalyje grąžinti Inspekcijai nagrinėti iš naujo bei priimti naują sprendimą. Taip pat Pareiškėja prašo Sprendimo dalį dėl negražintos 107,44 Eur GPM permokos už 2022 m. ir 2023 m. mokestinius laikotarpius panaikinti bei priimti naują sprendimą –107,44 Eur sumą grąžinti į Pareiškėjos banko sąskaitą.

Dėl 190,09 Eur GPM permokos už 2021 m. mokestinį laikotarpį gražinimo

Inspekcija Sprendime konstatavo, kad Pareiškėjos 2022-04-22 pateikta Deklaracija už 2021 m. mokestinį laikotarpį turi neatitikimų t. y. deklaruota už kitą asmenį sumokėta gyvybės draudimo išlaidų suma, kurios negalima įtraukti į deklaraciją. Inspekcija nurodė, kad pagal GPMĮ 21 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustatyta mokesčio lengvata gali pasinaudoti tas nuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris patyrė išlaidas t. y. kuris mokėjo gyvybės draudimo įmokas. Draudimo bendrovė nepateikė duomenų apie tai, kad 2021 m. Pareiškėja mokėjo gyvybės draudimo įmokas sutuoktinio naudai. Sprendime nurodyta, kad GPM negražinimo už 2021 m. mokestinį laikotarpį aplinkybės detalios išdėstytos Inspekcijos 2022-12-09 rašte Nr. R-5015.

Pareiškėja 2025-07-21 skunde nurodo, kad Inspekcija Sprendime kaip pagrindą negražinti GPM permokos už 2021 m. nurodė draudimo bendrovės pateiktą informaciją (duomenis), t. y. tai, kad draudimo bendrovė nepateikė duomenų, jog 2021 m. Pareiškėja mokėjo gyvybės draudimo įmokas sutuoktinio naudai.

Pareiškėjos teigimu, draudimo bendrovių informacija (duomenys) konkrečios lengvatos pritaikymui ar netaikymui yra tik vienas iš įrodymų, nustatant faktinę situaciją, todėl tokia informacija negali būti naudojama kaip vienintelis įrodymas. Konkrečiu atveju būtina įvertinti CK nuostatas dėl sutuoktinių po santuokos sudarymo įgyto turto naudojimo sąlygas ir apribojimus konkrečiu atveju. Inspekcija netyrė pinigų, panaudotų mokėjimui, kilmės, kokiomis sąlygomis sutuoktiniai valdo konkretų (finansinį) turtą, kuris buvo panaudotas konkrečiai įmokai, kokios yra nustatytos disponavimo turtu, įskaitant pinigines lėšas, sąlygos tarp sutuoktinių, ar yra tarp sutuoktinių sutartys, nustatančios turto naudojimą ir disponavimą, ar yra kitų specifinių sąlygų ir pan. Inspekcijai formaliai apsiribojus vien tik iš draudimo bendrovės gauta informacija, Inspekcijos Sprendimo dalis dėl GPM permokos 190,09 Eur sumos už 2021 m., yra neteisėta ir naikintina.

Pareiškėjos vertinimu, Inspekcija, siekdama priimti pagrįstą ir teisėtą sprendimą dėl 190,09 Eur GPM permokos už 2021 m. (ne)gražinimo, turėtų iš naujo įvertinti konkrečias faktines aplinkybes (kaip paaiškinta pirmiau), ir dėl konkrečių aplinkybių taikymo ar netaikymo argumentuotai pasisakyti Sprendime.

Pagal GPMĮ 27 straipsnio („Iš pajamų atimamos gyventojų patirtos išlaidos“) 1 dalies 1 punkto nuostatas (2013-12-12 įstatymo Nr. XII-663 redakcija), iš pajamų gali būti atimamos per mokestinį laikotarpį patirtos nuolatinio Lietuvos gyventojų savo, sutuoktinio arba savo nepilnamečių vaikų <...> naudai sumokėtos gyvybės draudimo įmokos pagal gyvybės draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui.

Pagal GPMĮ 27 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas (2024-06-25 įstatymo Nr. XIV-2803 redakcija), iš pajamų gali būti atimamos per mokestinį laikotarpį patirtos nuolatinio Lietuvos gyventojų savo, sutuoktinio arba savo nepilnamečių vaikų <...> naudai iki 2034-12-31 sumokėtos gyvybės draudimo įmokos pagal iki 2024-12-31 sudarytas gyvybės draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui.

Iš pirmiau išdėstytų GPMĮ 27 straipsnio 1 dalies 1 punkte lengvatos sąlygų matyti, kad GPMĮ lengvata (iš savo metinių pajamų atimti sumokėtas draudimo įmokų sumas, neviršijančias GPMĮ 21 straipsnio 3 dalyje nustatyto dydžio) gali pasinaudoti išlaidas patyręs (faktiškai įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį mokėjęs) nuolatinis Lietuvos gyventojas, jei: 1) gyvybės draudimo sutartis sudaryta iki 2024-12-31; 2) gyvybės draudimo sutartyje numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui. Skirtingai, nei teigia Pareiškėja, teisės aktuose

nenumatyta, kad iš metinių pajamų atimti sumokėtas draudimo įmokų sumas gali abu sutuoktiniai, jeigu draudimo įmokų mokėjimai atlikti iš bendros jungtinės nuosavybės teise valdomų lėšų. Kaip nurodyta pirmiau, aptariama lengvata gali pasinaudoti tik tas sutuoktinis, kuris faktiškai sumokėjo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį, nepriklausomai ar už save, ar už sutuoktinį.

Iš byloje esančių dokumentų matyti, kad:

1. Investicinio gyvybės draudimo Poliso Nr.(duomenys neskelbtini), draudimo pradžios data – 2021-11-27, pabaigos data – 2046-11-27, įmoka – 10000 Eur, sumokėtų įmokų suma – 10000 Eur, periodiškumas – vienkartinis; apdraustasis asmuo – Pareiškėjos sutuoktinis.

2. Draudimo įmoką 10000 Eur UAB „N“ sumokėjo Pareiškėjos sutuoktinis (2021-11-25 mokėjimo nurodymas Nr. 2).

Inspekcija 2025-08-22 raštu „Dėl informacijos pateikimo“ Nr. R-3252 informavo Komisiją, kad Pareiškėjos sutuoktinis 2022-04-22 pateiktoje 2021 m. mokestinio laikotarpio Deklaracijoje deklaravo 9330 Eur gyvybės draudimo išlaidų sumą pagal 2021-11-27 sudarytą gyvybės draudimo sutartį su UAB „N“ Nr. (duomenys neskelbtini). Deklaracijoje Pareiškėjos sutuoktinis pasinaudojo lengvata nuo 469,61 Eur gyvybės draudimo išlaidų sumos, kuri yra maksimali galima išlaidų suma (GPMĮ 21 straipsnio 3 dalis).

Komisija, atsakydama į Pareiškėjos teiginį, kad draudimo bendrovių informacija (duomenys) konkrečios lengvatos pritaikymui negali būti naudojama kaip vienintelis įrodymas, pirmiausia pažymi, kad mokesčių administratorius savo išvadas grindė ne tik draudimo įmonės duomenimis, bet taip pat ir konkrečiais mokėjimo dokumentais (pateiktas mokėjimo pavedimas, pagal kurį matyti, kad įmoką atliko Pareiškėjos sutuoktinis). Taip pat pažymėtina, kad Inspekcijos viršininko 2012-09-21 įsakymu Nr. VA-85 patvirtintų „Juridinių asmenų duomenų apie nuolatinių Lietuvos gyventojų sumokėtas gyvybės draudimo įmokas FR0611 formos ir jos papildomo lapo FR0611P formos pildymo bei pateikimo mokesčių administratoriui taisyklių“ (2025 04 08 įsakymo Nr. VA-27 redakcija) 5 punkte nustatyta, kad duomenys apie gyventojų per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) sumokėtas įmokas teikiami tuo atveju, jeigu gyventojas pagal gyvybės draudimo sutartį (toliau – draudimo sutartis) moka įmokas savo ir kitų fizinių asmenų naudai ir šios įmokos mokamos pagal tokias draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama, ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui. Draudimo bendrovė nepateikė duomenų apie tai, kad Pareiškėja 2021 m. mokėjo gyvybės draudimo įmokas sutuoktinio naudai.

Be to, akcentuotina, kad MAĮ 2 straipsnio 15 dalis apibrėžia, jog mokesčių mokėtojas – tai asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokestį. Pagal MAĮ 2 straipsnio 10 dalį mokesčio lengvata yra mokesčių mokėtojui ar jų grupei mokesčio įstatymo nustatytos išskirtinės apmokestinimo sąlygos, kurios yra palankesnės, palyginti su įprastinėmis sąlygomis. MAĮ 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad mokesčio lengvatą ar lengvatas nustato tik atitinkamų mokesčių įstatymai, reglamentuojantys tų mokesčių apskaičiavimo tvarką. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra išaiškinęs, jog pagal savo esmę pati mokesčio lengvata iš esmės yra tam tikra išimtis iš mokesčių mokėtojų lygybės bei mokesčio visuotinio privalomumo principų (2011-08-29 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2164/2011; 2011-09-15 nutartis adm. byloje Nr. A-442-2316/2011). LVAT mokestinių ginčų nagrinėjimo praktikoje laikosi nuoseklios pozicijos dėl mokestinių lengvatų taikymo: mokesčio lengvatos sąlygos negali būti aiškinamos plečiamai; pripažinti, jog mokesčių mokėtojas pagrįstai pasinaudojo atitinkama mokesčio lengvata, galima tik tuo atveju, kai mokesčių mokėtojo veiksmai mokestine prasme visiškai atitinka lengvatos taikymo sąlygas; mokesčių mokėtojas, siekdamas pasinaudoti atitinkama mokesčio lengvata, turi pagrįsti ir pateikti įrodymus, kad jis pagrįstai ja pasinaudojo (LVAT 2013-11-07

nutartis adm. byloje Nr. A-575-1883/2013, 2014-11-03 nutartis adm. byloje Nr. A-602-879/2014, 2019-10-16 nutartis adm. byloje Nr. A-1012-442/2019, 2021-04-28 nutartis adm. byloje Nr. eA-568-968/2021 ir kt.). Taigi, įrodinėjimo našta dėl mokestinės lengvatos taikymo tenka būtent mokesčių mokėtojui.

Šiuo atveju Pareiškėja, 2025-07-21 skunde Komisijai nurodydama, kad Inspekcija neištyrė kitų, Pareiškėjos vertinimu, svarbių aplinkybių (pvz., pinigų, panaudotų mokėjimui, kilmės, finansinio turto, panaudoto įmokai, valdymo sąlygų, disponavimo turtu, įskaitant pinigines lėšas, sąlygų tarp sutuoktinių ir pan.), jokių konkrečių duomenų ar dokumentų (įskaitant ir pačią 2021-11-27 gyvybės draudimo sutartį Nr. (duomenys neskelbtini), sudarytą su UAB „N“¹, įtakojančių galimybę taikyti lengvatą, numatytą GPMĮ 27 straipsnio 1 dalies 1 punkte, Pareiškėjai, nepateikė, nors Pareiškėjos buvo prašoma tokius dokumentus pateikti².

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, t. y. į tai, kad gyvybės draudimu apdraustas Pareiškėjos sutuoktinis, kuris pats „N“ sumokėjo 10000 Eur draudimo įmoką ir pasinaudojo GPM lengvata, byloje nepateikta duomenų, jog Pareiškėja būtų mokėjusi draudimo įmokas už sutuoktinį (patyrusi išlaidas), Pareiškėja nepateikė jokių kitų konkrečių argumentų ar dokumentų, suteikiančių galimybę jai taikyti lengvatą, Komisija vertina, kad Inspekcija šioje Sprendimo dalyje tinkamai įvertino nustatytas aplinkybes ir surinktus įrodymus, teisingai pritaikė ginčo teisinius santykius reglamentuojančias teisės normas. Todėl Inspekcijos Sprendimo dalis, kuria nuspręsta negrąžinti Pareiškėjai 190,09 Eur GPM permokos už 2021 m. mokestinį laikotarpį, tvirtintina.

Dėl 107,44 Eur GPM permokos už 2022 m. ir 2023 m. mokestinius laikotarpius grąžinimo

Inspekcija Sprendime nurodė, kad Pareiškėjos deklaruota 91 Eur GPM permoka už 2022 m. mokestinį laikotarpį ir 16,44 Eur GPM permoka už 2023 m. mokestinį laikotarpį gali būti grąžintos tik patikslinus Deklaraciją už 2021 m., t. y. pašalinus 2021 m. Deklaracijos G dalyje deklaruotą 690 Eur gyvybės draudimo išlaidų sumą bei įskaičius tuo metu turimas mokestines prievoles.

Pareiškėja laikosi pozicijos, kad Inspekcija nepagrįstai negrąžino Pareiškėjai 91 Eur GPM permokos už 2022 m. ir 16,44 Eur GPM permokos už 2023 m., Inspekcijos Sprendime nenurodytas GPM permokos negrąžinimo už 2022 m. ir 2023 m. teisinis pagrindas, Pareiškėja neturi mokesčių ar kitų įmokų nepriemokų.

Pagal MAĮ 87 straipsnio 1 dalį, mokesčių mokėtojo permokėtos mokesčių, administruojamų Valstybinės mokesčių inspekcijos ir muitinės, sumos pirmiausia yra įskaitomos mokesčių mokėtojo mokėtinų kitų mokesčių, administruojamų atitinkamai

¹ Inspekcija 2025-08-22 raštu „Dėl informacijos pateikimo“ Nr. R-3252 pateikta informacija.

² Inspekcija, išnagrinėjusi Pareiškėjos Deklaraciją, pateikė:

1. 2022-05-31 Pranešimą apie dokumentų pateikimą Nr. 9.51-467-87439, kuriame įvertinti 2021 m. mokestinio laikotarpio Deklaracijos duomenys. Inspekcija nurodė Pareiškėjai pateikti Deklaracijoje „G“ dalyje deklaruotas gyvybės draudimo išlaidas pagrindžiančius dokumentus;

2. 2022-06-08 Pranešimą apie pateikto dokumento trūkumus Nr. 9.51-467-90489, kuriame įvertinti 2021 m. mokestinio laikotarpio Deklaracijos duomenys ir nurodyta, kad Pareiškėja deklaravo už kitą asmenį sumokėtą gyvybės draudimo išlaidų sumą, kurios negali įtraukti į deklaraciją. Inspekcija nurodė, kad jos duomenimis, Pareiškėja nėra deklaruotų draudimo įmokų sutuoktinio naudai mokėtoja. Inspekcija nurodė pašalinti deklaracijos G dalyje nurodytą 690 Eur išlaidų sumą;

3. 2022-06-23 Pranešimą apie pateikto dokumento trūkumus Nr. 9.51-467-97014, kuriame įvertinti 2021 m. mokestinio laikotarpio Deklaracijos duomenys ir nurodyta, kad Pareiškėja deklaravo už kitą asmenį sumokėtą gyvybės draudimo išlaidų sumą, kurios negali įtraukti į Deklaraciją. Inspekcija nurodė, kad neturi duomenų apie deklaruotas išlaidas, kurioms taikoma lengvata. Inspekcija nurodė pašalinti deklaracijos „G“ dalyje deklaruotą 690 Eur išlaidų sumą, kadangi lengvata pasinaudoti gali tik faktiškai išlaidas patyręs asmuo, t. y. įmokų mokėtojas;

4. 2022-12-09 Raštą (atsakymas į Pareiškėjos 2022-11-30 paklausimą), kuriame išaiškintos GPMĮ nuostatos, susijusios su gyvybės draudimo įmokų deklaravimu. 2022-12-09 Rašte nurodyta, kad draudimo bendrovė nepateikė duomenų, jog Pareiškėja 2021 m. mokėjo gyvybės draudimo įmokas nepilnamečių vaikų bei sutuoktinio naudai, Pareiškėjos sutuoktinis 2022-04-22 pateikė Deklaraciją už 2021 m. mokestinį laikotarpį, kurioje deklaravo patirtas gyvybės draudimo išlaidas ir taip susimažino mokėtiną pajamų mokesčio sumą. Pareiškėjos prašoma patikslinti Deklaraciją už 2021 m. mokestinį laikotarpį, pašalinant iš Deklaracijos „G“ dalies deklaruotą 690 Eur gyvybės draudimo išlaidų sumą.

Valstybinės mokesčių inspekcijos ir muitinės, mokestinei nepriemokai padengti atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka.

Inspekcijos Sprendime nenurodyta, kad Pareiškėja būtų turėjusi mokestinę nepriemoką. Pagal Inspekcijos pateiktą papildomą informaciją³, net Pareiškėjai pateikus patikslintą 2021 m. Deklaraciją, kurios G dalyje (Išlaidos, mažinančios pajamas) gyvybės draudimo išlaidų suma 690 Eur nebūtų įtraukta, GPM mokestinė prievolė neatsirastų. Todėl, atsižvelgiant į tai, kad Inspekcija Sprendime 2022 m. ir 2023 m. deklaruotų permokų negražinimo priežastį siejo tik su 2021 m. pateiktos deklaracijos trūkumais, nepateikdama teisinio tokios išvados pagrindimo, bei nenurodė jokių kitų priežasčių, dėl kurių 107,44 Eur GPM permoka negali būti gražinta, konstatuotina, kad Sprendimo dalis, kuria nuspręsta negražinti Pareiškėjai 107,44 Eur GPM permokos už 2022 m. ir 2023 m. mokestinius laikotarpius, naikintina.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 3 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-07-01 sprendimą „Gražinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas“ Nr. 331-585902 dalyje, kurioje nuspręsta negražinti Pareiškėjai 190,09 Eur GPM permokos už 2021 m. mokestinį laikotarpį.

2. Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-07-01 sprendimą „Gražinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas“ Nr. 331-585902 dalyje, kurioje nuspręsta negražinti Pareiškėjai 107,44 Eur GPM permokos už 2022 m. ir 2023 m. mokestinius laikotarpius.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

³ Inspekcijos 2025-08-22 raštas „Dėl informacijos pateikimo“ Nr. R-3252.